

Skiftesprotokoll 1902

Skiftesprotokoll 1902

Nisse Husberg

Alla protokoll rörande storskiftesregleringen finns i Riksarkivet på mikrokort. Här finns en avskrift av dessa (som kan innehålla en hel del fel och brister). Stavningen är den gamla som användes i början på 1900-talet.

Alltihop började med att fyra bönder anhöll om nytt skifte varvid senaten 1901 beslöt om verkställande av en "storskiftesreglering" där hela byn skulle behandlas som en enhet i motsats till det tidigare skiftet då man bara skiftade inom varje skifteslag varav det fanns fyra i Hindersby. Protokollen börjar med det första mötet på Klinkas. Det är inte de ursprungliga protokollen som är avskrivna utan avskrifter av dessa (som också innehåller skrivfel).

Förrättningen N:o 5762

Protokoll förddt vid storskiftesregleringen i Hindersby by af Lapträsk socken och Nylands län af vicelandtmätaren Edvard Tukkila nedan angifna tider åren 1902, 1903, 1904.

1902

Den 30 juni

Beträffande uppkomsten af denna förrättning inhämtas från förordnandet till densamma och dess bihang och antecknas här att sedan Kejsarliga Senaten af Finland i anledning af rusthållarne Herman Strömbergs, Johan Johansson och Henrik Johansson Storkolfus samt Gustaf Eriksson Nissas från Hindersby by i Lappträsk socken anhållan, att enär ägarna i nämnda by vid storskiftet blifvit lagda i spridda för vård och tidsenlig bebrukning olämpliga lotter, förordnande för landtmätare måtte utfärdas att verkställa reglering av sagda skifte, funnit godt med afseende å de i Hindersby by rådande skiftesförhållandena och karterarkets bristfällighet den 18. April 1901 föreskrifva fullständig reglering af storskiftet i nämnda by med iakttagande däraf att hela byn behandlas som ett skifteslag, har Guvernörsämbetet i Nylands län medels resolution af den 27 Juni 1901 förordnat vicelandtmätaren Harald Forssius att verkställa göromålet.

Då Forsius sedermera, då förrättningen än var ovidtagen, uppgifvit sig af bristande tid icke kunna med önskvärd skyndsamhet handlägga göromålet och ity anhållit om dess transporterande på någon annan landtmätare, har Guvernören genom resolution af den 26 Maj innevarande år utsett underskrifven vicelandtmätare att nämnda reglering förrätta.

Förordnandet ankom till förrättningsmannen den 4. i därpåföljande månad.

Genom kungörelse, som i Lappträsk församlings båda kyrkor och på landets bägge språk upplästes söndagarna den 8., 15. och 22. Juni, utsatte underskrifven till denna dag förrättningens påbörjande medels sammanträde å Klinckas skattehemman. Emedan det från landskontoret rekvirerade utdraget ur jordebok och mantalslängd, utvisande bland annat lägenheternas kamerala natur ej ännu hunnit erhållas, kunde några publika ombud ej beställas, då ovisst var, huruvida behof af sådana förefinnes.

Ofvanangifna dag infann sig underskrifven, biträdd af landtmäterieleven studeranden Kaarlo Johannes Lagus, å

Klinckas hemman och voro härvid närvarande följande hemmansägare i Hindersby by (deras uppgifter på deras ägande hemmantal och mantal samt hemmanens namn kunna af underskrifven tillsvideare icke på något vis kontrolleras alldenstund utdrag ur jordebok, mantalslängd och jordregister, ehuru rekvirerade, ej ännu bekommit) nämligen:

Ägaren af 1/1 Mickos skattehemman N:o 1 om 1/3 mantal, bonden Johan Mårtensson;

ägaren af 1/2 Mattas skattehemman N:o 2 om 1/6 mantal, bonden Karl Andersson;

ägaren af 1/4 Mattas skattehemman N:o 2 om 1/12 mantal, bonden Johan Johansson;

ägaren af 1/4 Mattas skattehemman N:o 2 om 1/12 mantal, bonden Johan Mattsson;

ägaren af 1/2 Jofs skattehemman N:o 3 om 5/24 mantal, bonden Aron Nilsson;

ägaren af 1/4 Jofs skattehemman N:o 3 om 5/48 mantal, bonden Mats Johansson Jofs;

ägaren af 1/8 Jofs skattehemman N:o 3 om 5/96 mantal, bonden Gustaf Fabiansson, som befullmäktigat sin son Anders Johan Gustafsson att föra sin talan;

ägaren af 1/8 Jofs skattehemman N:o 3 om 5/96 mantal, bonden Anders Andersson;

ägaren af 1/8 Fjärsmans skattehemman N:o 4 om 1/12 mantal, bonden Aron Henriksson;

ägaren af 1/4 Fjärsmans skattehemman N:o 4 om 1/6 mantal, bonden Johan Johansson den yngre;

ägaren af 1/6 Fjärsmans skattehemman N:o 4 om 1/9 mantal, bonden Johan Johansson den äldre;

ägaren af 1/6 Nissas och Erikas skattehemman N:o (5,13) om 1/8 mantal, bonden Herman Strömberg;

ägaren af 1/6 Nissas och Erikas skattehemman N:o (5,13) om 1/8 mantal, bonden Gustaf Eriksson;

ägaren af 1/6 Nissas och Erikas skattehemman N:o (5,13) om 1/8 mantal, bonden Vilhelm Henriksson;

ägaren af 3/24 Nissas och Erikas skattehemman N:o (5,13) om

3/32 mantal, bonden Leander Mårtensson;
ägaren af 1/3 Nissas och Erikas skattehemman N:o (5,13) om 1/4 mantal, bonden Johan Mårtensson;
ägaren af 1/1 Klinkas N:o 6 om 2/3 och 1/1 Jäppas N:o 12 om 1/3 mantal, skattehemman hvardera, kommerserådet Johan Askolin;
ägaren af 1/4 Lillkolfus skattehemman N:o 7 om 1/12 mantal, bonden Johan Henriksson;
ägaren af 1/2 Lillkolfus skattehemman N:o 7 om 1/6 mantal, bonden Otto Amberg;
ägaren af 3/8 Storkolfus skattehemman N:o 8 om 1/8 mantal, bonden Johan Johansson;
ägaren af 1/4 Storkolfus skattehemman N:o 8 om 1/12 mantal, bonden Henrik Henriksson;
ägaren af 1/4 Storkolfus skattehemman N:o 8 om 1/12 mantal, bonden Henrik Johansson;
ägaren af 1/8 Storkolfus skattehemman N:o 8 om 1/24 mantal, landthandlanden Reinhold Husman;
ägaren af 1/8 Bosas skattehemman N:o 9 om 1/16 mantal, bonden Henrik Gustafsson;
ägaren af 1/8 Bosas skattehemman N:o 9 om 1/16 mantal, bonden Anders Andersson;
ägaren af 1/4 Bosas skattehemman N:o 9 om 1/8 mantal, bonden Anders Johan Gustafsson;
ägaren af 1/4 Bosas skattehemman N:o 9 om 1/8 mantal, bonden Johan Mårtensson;
ägaren af 1/4 Bosas skattehemman N:o 9 om 1/8 mantal, bonden Johan Johansson;
ägaren af 1/4 Husmans skattehemman N:o 10 om 5/48 mantal, bonden Johan Johansson den yngre;
ägaren af 1/4 Husmans skattehemman N:o 10 om 5/48 mantal, bonden Johan Johansson den äldre;
ägaren af 1/4 Husmans skattehemman N:o 10 om 5/48 mantal, bonden Johan Gustafsson;
ägaren af 1/8 Husmans skattehemman N:o 10 om 5/96 mantal, bonden Henrik Henriksson;
ägaren af 4/9 Ollas skattehemman N:o 11 om 4/27 mantal, bonden

Johan Mattson;

ägaren af 1/3 Ollas skattehemman N:o 11 om 1/9 mantal, bonden Anders Johansson;

ägaren af 1/1 Knuts skattehemman N:o 14 om 1/2 och 1/1 Skäggas skattehemman N:o 15 om 1 mantal firman A. Ahlström, genom prokuristen Axel Vilhelm Vallin såsom befullmäktigadt ombud.

De frånvarande sakägarna hade ej angifvit orsaken till sin frånvaro.

Såsom godemän närvaro sjömannen Henrik Mattsson och timmermannen Matti Mattsson bägge från denna by.

1. §.

Det till förrättningen utfärdade förordnandet och därtill hörande handlingar upplästes.

Ingen anmärkning förspordes mot förrättningsmännen eller mot förrättningens vidtagande, då öfver kallelsen därtill medgafs vara kungjord i laga ordning.

2. §.

Emedan inom detta skifteslag icke finnas några urfjällar tillhörande andra samfälligheter, samt då alla omkretsårer befinnas vara så regelbundna att de knappast behöfva genom ägobyten rätas och då sakägarna underrättat underskrifven om att ett kronoboställe i Labby by och Lappträsk Kyrkoherdebohl gränsa till skifteslaget, för hvilka såväl krono- som ecklesiastiska ombud böra rekvireras, och att omkretsår delvis berör Strömfors socken, därest förrättningen ej blifvit kungjord, uppgaf underskrifven, att den del af förrättningen, som berör omkretsårs utpålning och rösläggning uppskjutes till något senare tills de ofvan antydda nödiga förberedelserna därtill hunnit iakttagas. Om terminen för detta göromål skall underskrifven genom kungörelse underrätta alla som saken

vederbör.

3. §.

Med afseende å karteverkets bristfälligheter, hvilken omständighet påpekas äfven i Kejserliga Senatens ofvan omtalade utslag, måste det anses för alldeles oundgängligt att samfällighetens alla ägor ånyo affattas. Härom liksom att med detta arbete borde snarast möjligt vidtagas voro alla sakägarna ense. I anledning häraf tillkännagafs, att ägomätningen vidtager redan följande dag.

4. §.

Allt erforderligt handräckningsmanskaf under arbetets lopp fördelas mellan lägenheterna efter mantal, och förständigaf lägenhetsinnehafvarene, att enligt föreskriften i Nåd. Landtm. reglementets 9. § lemna handräckningsmanskaf på förrättningsmannens rekvisition.

5. §.

Förrättningslandtmätaren och hans tjenstebiträden beredes husrum, värme, uppsasning och andra i lag föreskrifna förmåner hos bonden Johan Mårtensson Mickos, åt hvilken skiftesdelägarne härför erlægga 35 mark per månad och man.

Godemannaarvodet bestämdes till 2 mk 50 p:i för hvarje arbetsdag.

6. §.

Sedan underskrifven för sakägarne förklarad, till hvilken stor nytta vid utredandet af de äldre skifteshandlingarna och de rådande skiftesförhållanden i allmänhet och i synnerhet, då man vid beskrifning af häften bör redogöra för de många på

olika tider verkställda mer eller mindre invecklade gamla klyfningsförrättningar, det vore för förrättningsmannen att hafva tillhands utdrag ur det nya jordregistret, förenades alla sakägare om dess anskaffande, hvilket underskrifven åtog sig. Sedan 5. § uti landtmäterireglementet blifvit uppläst, justerades protokollet och erkändes vara riktigt, hvarå de närvarande befullmäktigade handlanden R. Husman och hemmansägaren Anders Johansson Ollas att å allas vägnar underskrifva detsamma.

Förrättningsstället den 30. Juni 1902.

R. Husman Anders Johansson

Godemän:

Henrik Matson Matts Mattsson

. (bom)

. På tjänstens vägnar:

. Edvard Tukmila

. vicelandtmätare

7. §.

Från landtmäterikontoret hafva till låns erhållits följande kartor och handlingar:

1) Handlingar af Frisius rörande ägoundersökning i Hindersby år 1752.

2) Karta och protokoll öfver rågång emot Kappellby, upprättade af Strömberg år 1766.

3) Åkerdelningshandlingar rörande Kjeldby byodel af år 1767 utan författarnamn.

4) Kartor och handlingar öfver åkerdelningsjemkning å Mattas hemman, verkställd af Strömberg år 1768.

5) Storskifteskarta af Vinter af åren 1770-75.

- 6) Storskifteshandlingar af densamma 1770-83.
- 7) 2 kartor och handlingar öfver åkerdelning å Bosas rusthåll, upprättade af Hagström 1786.
- 8) Kartor och handlingar öfver ägodelning å Nissas, upprättade af Ottelin 1799.
- 9) Karta med handlingar öfver delning af hemskogen å Bosas hemman, upprättade af Forsman 1813-14.
- 10) Karta jämte handlingar rörande delning af åker och skogsmark å Husmans hemman upprättade af densamme 1814-16.
- 11) Karta och handlingar öfver klyfning af Jofs hemman, upprättade af densamme 1816.

...

(rågångar och delningar 55 st. inte inskrivna)

8. §.

Af de likaså under pågående affattning först erhållna utdragen ur jordeboken af år 1875 och mantalslängden af år 1901 och jordregistret framgår, att till detta skifteslag, som består af enbart skattehemman, höra följande hemmansnumror, namn, del af hela hemmanet, mantal och ägare, uppräknas i nedanstående förteckning. Härvid är att anmärka, att de genom klyfningar uppkomna hemmansdelarnas eller lägenheternas i jordregistret införda numror och i mantalslängden angifna ägare har underskrifven i samråd med resp. ägare identifierat med tillhjälp af de i 7.§. uppräknade kartor å hvilka förteckning på hvarje lägenhets skifteslitter och däremot svarande registernummer infört, ävensom att förteckningen upptar de nuvarande ägarna.

Förteckning öfver hemmansnumrorna och lägenheterna i Hindersby skifteslag.

N:o	Namn	Del	Mantal	Ägare
1	Mickos	1,0000	0,3333	Johan Mårtensson

2:3	Mattas	0,2500	0,0833	Johan Mattsson
2:4	D:o	0,2500	0,0833	Johan Johansson
2:5	D:o	0,2500	0,0833	Karl Andersson
2:6	D:o	0,2500	0,0833	D:o
3:1	Jofs	0,2500	0,1042	Aron Nilsson
3:3	D:o	0,1250	0,0521	Mats Johansson
3:4	D:o	0,1250	0,0521	Anders Andersson
3:5	D:o	0,1250	0,0521	Gustaf Fabiansson
3:6	D:o	0,1250	0,0521	Mats Johansson
3:7	D:o	0,1250	0,0521	Aron Nilsson
3:8	D:o	0,1250	0,0521	D:o
4:1	Fjärsmans	0,1667	0,1111	Johan Johansson d.ä.
4:2	D:o	0,1667	0,1111	Lena-Stina Erikdotter och
				Maria Henriksdotter
4:3	D:o	0,1667	0,1111	Maria Andersdotter
4:4	D:o	0,2500	0,1667	Johan Johansson d.y.
4:5	D:o	0,1250	0,0833	Aron Henriksson
4:6	D:o	0,1250	0,0833	Lena-Stina Erikdotter
6	Klinckas	1,0000	0,6667	Johan Askolin
7:1	Lillkolfus	0,2500	0,0834	Henrik Henriksson
7:2	D:o	0,2500	0,0833	Johan Henriksson
7:3	D:o	0,2500	0,0834	Otto Amberg
7:4	D:o	0,2500	0,0834	D:o
8:1	Storkolfus	0,2500	0,0833	Johan Johansson
8:2	D:o	0,2500	0,0833	Henrik Henriksson
8:3	D:o	0,2500	0,0833	Johan Johansson och
				Reinhold Husman
8:4	D:o	0,2500	0,0833	Henrik Johansson
N:o	Namn	Del	Mantal	Ägare

9:2	Bosas	0,2500	0,1250	Johan Mårtensson
9:3	D:o	0,2500	0,1250	Johan Johansson
9:5	D:o	0,1250	0,0625	Henrik Gustafsson
9:6	D:o	0,1250	0,0625	Anders Andersson
9:7	D:o	0,1250	0,0625	Anders Johan Gustafsson
9:8	D:o	0,1250	0,0625	D:o
10:1	Husmans	0,2500	0,1042	Johan Johansson d.y.
10:2	D:o	0,2500	0,1042	Johan Johansson d.ä.
10:3	D:o	0,2500	0,1042	Henrik Henriksson och
10:4	D:o	0,2500	0,1042	Johan Gustafsson
11:1	Ollas	0,4445	0,1482	Johan Mattsson
11:2	Ollas	0,3333	0,1111	Anders Johansson
11:1	Ollas	0,2222	0,0704	Maria Henriksdotter
12	Jäppas	1,0000	0,3333	Johan Askolin
14	Knuts	1,0000	0,5000	Firman A. Ahlström
15	Skäggas	1,0000	1,0000	D:o
(5,13):6	Nissas&Erikas	0,6666	0,2500	Johan Mårtensson
(5,13):7	D:o	0,3333	0,1250	Leander Mårtensson och Sofia Järf
(5,13):8	D:o	0,3333	0,1250	Wilhelm Henriksson
(5,13):9	D:o	0,3333	0,1250	Gustaf Eriksson
(5,13):10	D:o	0,3333	0,1250	Herman Strömberg

9. §.

Beträffande de i 7 och 8 § uppräknade dokumentenas huvudsakliga innehåll måtte här antecknas:

1) att hela byn utgöres af 4 s.k. byadelar, som i handlingarna kallas till skifteslag, nämligen Uppby, som består af N:ris 6, 7, 8 och 4, Kieldby, som består af 1, 2, 3, 11 och 12, Hopom,

som består af N:ris 9, 10 och (5,13) och Skäggasbacken, som består af N:ris 14 och 15.

2) att storskiftet i byn slutförts 1784 27/1.

3) Uti Kjeldby byadel äro bolåkrarna skiftade 1767, bolängarna 1772, utåkrarne och utängarne 1777 samt skogsmarken 1783.

4) I Uppby skifteslag skiftades bolängarna 1770, utåkrarna 1750 och skogsmarken 1783. Öfver bolåkrarna saknas delningshandlingar.

5) Uti den del af byalaget som utgöres af Hopom skifteslag äro bolängarna skiftade 1772, utåkrarna 1777 och skogsmarken 1783 men öfver bolåkrarna saknas delningshandlingar.

6) Att i Skäggas skifteslag utåkrarna skiftades 1780 men skogsmarken lemnades samfäld mellan bägge lägenheterna N:ris 14 och 15. Delningshandlingar öfver bolåkrar och engar saknas.

7) Att N:ris 5 och 13 vid storskiftet erhållit sina ägor tillsammans.

Emedan olika klyfningar beskrivas i jordregistret, som till handlingarna bifogas så hänvisas blott till detsamma.

Den 8. september 1902

Vid det till denna dag genom den 17., 24. och 31. Augusti i Lappträsk och Strömfors socknars kyrkor upläst kungörelse utsatta sammanträdet å Mickos hemman i denna by närvaro ofvannämnda förrättningsmän och följande sakägare:

från Hindersby Johan Mårtensson – Mickos, Karl Andersson – Mattas, Johan Johansson – Mattas, Johan Matsson – Mattas, Aron Nilsson – Jofs, Mats Johansson – Jofs, Anders Johan Gustafsson i egenskap af befullmäktigadt ombud för Gustaf Fabiansson – Jofs, Anders Andersson – Jofs, Aron Henriksson – Fjärsmans, Johan Johansson d.y. – Fjärsmans, Johan Johansson d.ä. – Fjärsmans, Herman Strömberg – Nissas-Erikas, Gustaf Eriksson –

Nissas-Erikas, Vilhelm Henriksson – Nissas-Erikas, Johan Henriksson – Lillkolfus, Otto Amberg – Lillkolfus, Henrik Henriksson – Storfolkus, Henrik Johansson – Storkolfus, Reinhold Husmans, Storkolfus, Anders Andersson – Bosas, Anders Johan Gustafsson – Bosas, Johan Johansson – Bosas, Johan Johansson d.y. – Husmans, Johan Johansson d.ä. Husmans, Johan Gustafsson – Husmans, Henrik Henriksson – Husmans, Johan Matsson – Ollas, Anders Johansson – Ollas, disponenten Axel Vilh. Vallin, ombud för firman A. Ahlström,

från Lindkoski by Leander Johansson Hannusas, Leander Andersson Hannusas, Johan Gammals, Erik Eriksson Jordas, Anders Henriksson Silfvastas och Pehr Mickos

från Kungsböle by i Strömfors socken Johan Lassas, Adolf Lassas,

från Ånäs enstaka hemman i Strömfors ombudet Vallin för Firman A. Ahlström,

från Labby by Henrik Gustafsson Sickos, Anders Johan Jordas och Anders Petas

från Bäckby Anders Jossas, Johan Markus och Johan Ollas.

Hvarken krono- eller ecklesiastikt ombud hade infunnit sig, ehuru de i lagstadgad ordning blifvit på underskrifvens försorg rekvirerade.

10. §.

Frågan om omkretsråernas omkring Hindersby bestämmande och utpålning upptogs till behandling. Intet jäf anmäldes.

För detta ändamål framtogs och föreställdes för sakägarne alla i 7. § under punkt 43-55 uppräknade kartor och handlingar, jemte Hindersby by gamla och nya storskifteskartor. Enligt alla dessa dokument är omkretsen i fråga i alla fastställd och erkändes äfven af alla närvarande vara ostridig och försedd

med hörnrösen. Då den sades vara igenväxten och utan vettarestenar och således i behof af utstakning, tillsades att denna förrättning vidtages följande dag och detta sammanträde avslutas.

11. §.

Den 9. September utstakades rån emot Labby utgörande denna rå 7438 meter och röslades med 2 hörnrösen och 24 vettare.

Den 10. September uppgicks sockenrån mot Kungsböle, Virböle och Ånäs skifteslag i Strömfors socken utgörande respektive 4323 meter rå och 14 vettare, 2476 meter rå och 11 vettare och 326 meter rå och 2 vettare samt tvenne hörnrösen.

Den 11. September utpålades rån mot Lindkoski och Kappellby byar, 8105 meter rå, 3 rösen och 3 vettare mot den förstnämnda och 600 meter rå samt 2 vettare mot den senare byn.

Den 29. September

Hölls sammanträde å Mickos skattehemman och närvaro de flesta af i 9. § uppräknade sakägare.

12. §.

Sedan likviderna angående förrättningsmännens rumhyra m.m. och godemanna-arvoden gjorts, förklarades med tilkännagifvande att uppstakningen af omkretsran numera blifvit slutförd, hvad därvid förelupit; och lämnades sakägarne följande

Besvärsanvisning.

Vederbörligen förordnad att verkställa storskiftesreglering i Hindersby samfällighet af Lappträsk socken, förrättningen N:o 5762 har underskrifven i och för vidtagande med själfva regleringen den 8-11. dennes utpålat och röslagt omkretsran

kring nämnda samfällighet i alla öfriga delar utom emot Bäckby skifteslag.

Den med denna förrättning i ett eller annat afseende missnöjde äger vid talans förlust inom sex veckor härefter, denna dag dock oräknad, hos Guvernören anföra skriftliga besvär hvarvid detta bevis bör biläggas.

Lappträsk den 29. September 1902.

- . På tjänstens vägnar:
- . Edvard Tukkila
- . vicelandtmätare

Detta bevis emottogs af bonden Johan Mårtensson – Mickos.

Sedan protokollet blifvit uppläst utan att anmärkningar däremot gjorts, afslutades sammanträdet. Ort och tid som ofvan.

Godemän:

Henrik Matson Matts Matsson

. (bom)

- . På tjänstens vägnar:
- . Edvard Tukkila
- . vicelandtmätare

13. §.

Den 29 september 1902.

Hölls sammanträde å Mickos hemman i och för vidtagande af ägornas gradering. Närvarande voro all i 9 § omnämnda sakägare från Hindersby by och till förrättningsbiträden tillkallade kommunalnämndens ordförande i Strömfors, hemmansägaren Henrik Mickels och jordbrukaren Anders Petas från Labby.

Dessa nya godemän erkändes vara ojäfviga. Något annat hinder

för förrättningen anmäldes icke heller.

Godemännens arvode bedömdes till 5 mk för dagen.

För framställdes den vid ägoafloftningen tillkomna nya kartan för samfällighetsborna utan att därvid något var att anmärka.

14. §.

Underskrifven uppläste 43, 44 och 45 §§ i reglementet, hvarvid frågan om ägornas gradering och häfde anteckningen något närmare förklarades. Då sakägarna sade sig komma att följa med vid graderingen, afslutades sammanträdet med tillsägelse att den omedelbart påbörjas.

15. §.

Den 29. September – 8. Oktober graderades samtliga ägorna och utöfver häfdabeskrivningen närmare de då bestämda gradtalen.

Förrättningsstället, den 8. Oktober 1902

Edvard Tukkila vicelandtmätare
